

nale Tillidsmænds Indberetningers Vedkommende havde Lov til at henlægge et og andet Votum, hvis dets Priser var altfor afvigende fra de faktiske. Det var den 6. Januar 1875, at denne Tilladelse blev givet i en Skrivelse fra Indenrigsministeren. Endnu i 1875 nærer man altsaa den Anskuelse, at den Erklæring, der skal indgives om Kapitelstaksten, skal bygge paa de virkelige Priser. Herefter kan vi efter min Mening ikke komme udenom dette, at Statsmyndighedernes Forstaaelse af, hvad det er for Korn, der skal vurderes og ansættes, hidtil har været den, at det skulde være Korn, som der blev handlet med — ikke blot i Købstaden, men ogsaa hjemme, Mand og Mand imellem. Nu vil man ved dette Lovforslag foruden Handelskorn ogsaa medtage Foderkorn, ja Smaakorn, som vi kalder det, det Korn, der renses fra, naar man tærsker med Damp. Dette er jo en Vare, som ikke er saa forfærdelig meget værd, og Tærskning med Damp er næsten den eneste Form for Tærskning, der kendes der, hvor jeg er fra. Herefter vil — det er der vist ingen Tvivl om — Kapiteltaksterne, som Udvalget indrømmer har været noget under Markedsprisen, og som det ønsker at bevare saaledes, gaa yderligere ned. Nu kan man sige: ja, men det er der heller ikke nogen Fare ved. Det tror jeg heller ikke, der vil være i Almindelighed; men jeg nærer en enkelt lille Betænkelighed derved. Jeg vil straks være mig mod, at det er for min egen eller for Præsternes Skyld, jeg nærer denne Betænkelighed. (S. Sørensen: Ah!). Ja, der er et æret Medlem her bagved, som siger „Ah“, men naar det ærede Medlem har hørt mig, vil han vist indrømme, at min Betænkelighed muligvis gælder Statskassen; selv om man i Øjeblikket ved den foreslaaede Lov fik Kapitelstaksterne yderligere nedsatte, vilde dette nemlig, saafremt det Præstelønningsforslag, der behandles i Landstinget, og som af alle ventes at ville blive gennemført i Aar, gennemføres, ingen Indvirkning have paa den enkelte Præsts Lønning. — Tienden er ganske vist afløst, men de Herrer maa huske paa, at foruden Tienden hører der til Præsternes og andre Embedsmænds Lønninger — men særlig Præsternes — en hel Del Arvefæsteafgifter af solgte Jorder, gamle Deputater og Refusioner og navnlig en hel Del i Forpagtningskontrakter stipulerede Afgifter efter Kapitelstakst. Hvis jeg havde min Embedsjord forpagtet ud, vilde min Indtægt efter Kapitelstakst komme op paa noget saadant som 3,000 Kr.,

henimod Halvdelen af min Embedsindtægt. Kapitelstaksten har altsaa dog endnu nogen Betydning. Faar vi en Præstelønningslov, faar Kapitelstaksterne imidlertid ingen Betydning for den enkelte Præst, men vel for den samlede Lønningsfond, hvis Indtægter delvis vil blive formindskede overensstemmende med den Nedsættelse i Kapitelstaksterne, som Løven vil medføre. Nu kan det godt være, at denne Nedsættelse kan taales, men jeg tror dog, at den vil blive saa stor, at det vil blive vanskeligt, saaledes som det fra forskellige Sider under Behandlingen af Præstelønningsloven har været ønsket, om 5 Aar at skride til en Forhøjelse af den foreslaaede laveste Løn, 2,000 Kr., med de saa meget ønskede 200 Kr. Og det kunde jo tænkes, at Nedgangen blev saa stærk, at den samlede Lønningsmasse blev saa lille, at man — ja det kommer jo an paa, hvordan Rigsdagen vil stille sig; helt afskedige Præsterne vil man naturligvis ikke — af Statskassen maatte yde et Tilskud til denne Embedsklasse. Dette udtaler jeg ikke for paa nogen som helst Maade at lægge Hindringer i Vejen for dette Lovforslag, men fordi jeg mener, at man maa være klar over, at en saadan Eventualitet kan indtræde, og at der paa dette Punkt er en Anledning til at nære Betænkelighed ved Lovforslaget. Forholdet vil jo ikke være det samme, som da man ved Tiendeafsløsningsloven berøvede Præsterne den halve Million aarlig, men det vil maaske blive vanskeligt at forbedre Præsternes Kaar, saaledes som det er tænkt ved Præstelønningsloven, medmindre Statskassen yder Tilskud.

Dette var den ene Betænkelighed, jeg kunde nære ved Lovforslaget. Den anden, der heller ikke skal opfattes som en saadan, ved hvilken jeg kunde fristes til at lægge en Hindring i Vejen for Lovforslagets Gennemførelse, men som jeg dog mener maa udtales, og ogsaa overvejes i et Udvalg, angaar den i § 2 bestemte Maade, hvorpaa Nævnet skal vælges. Alle vil sikkert være enige om, at naar Kapitelstaksten bestemmes kommunevis, vil Værdiansættelsen blive nok saa træffende, som hvis den sættes umiddelbart for det hele Amsraadsdistrikt. Nævnets Medlemmer vil være tilbøjelige til at dømme efter Forholdene i deres egen Kreds og have vanskeligere ved at angive Værdien for et større Omraade, end naar denne udregnes paa Grundlag af Angivelser i smaa Kredse. Jeg kan dernæst efter mit hele Standpunkt ikke undlade at omtale dette, at man nu vil lade Amsraadet vælge Nævnet, medens